

ЈАВНИ АПЕЛ ЗАПОСЛЕНИХ У РЕПУБЛИЧКОМ ЗАВОДУ ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА
КУЛТУРЕ И ЗАВОДУ ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ ГРАДА БЕОГРАДА
НАРОДНИМ ПОСЛАНИЦИМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Запослени Републичког завода за заштиту споменика културе и Завода за заштиту споменика културе града Београда у више наврата су се обраћали јавности и надлежним државним органима Републике Србије (Влади и Министарству културе) указујући прво на незаконитост намере, а онда и на незаконитост одлуке да се Комплексу Генералштаба Војске Србије и Црне Горе одузме статус културног добра. Ти апели су упућивани у више наврата током 2024. и 2025. године. У том смислу нећемо понављати аргументе које смо у њима износили, јер су они добро познати и утемељени су у Уставу Републике Србије и њеним законима, пре свега у Закону о културном наслеђу и Закону о културним добрима, као и међународним конвенцијама које је Народна скупштина Републике Србије ратификовала. Ако би требало да сажмемо све аргументе које смо до сада изнели, они би изгледали овако: у правној и демократској држави, а нарочито у друштву које држи до себе, културно наслеђе се не продаје приватном инвеститору ако је јасно да он има намеру да га уништи и на његовом месту изгради комерцијални садржај. Ако та баштина још има и меморијални карактер, а комплекс Генералштаба има и ту компоненту, јер је у НАТО бомбардовању тог објекта у ноћи између 29. и 30. априла 1999. године страдало троје невиних цивила, онда је таква трансакција незамислива. Сводити вредност културног наслеђа само на материјалну вредност земљишта на коме је изграђено у цивилизованом друштву је недопустиво. То је јасан показатељ недостатка самопоштовања, то је злочин према претходним генерацијама које су то наслеђе стварале, једнако као што је то грех према будућим генерацијама које ће за то наслеђе бити ускраћене. То вам говоримо као људи који су свој животни позив посветили управо идеји да културно наслеђе не припада само нама, већ и будућим генерацијама за које смо дужни да то наслеђе сачувамо.

Стога апелујемо на вас, народне посланике, да не гласате за усвајање предлога *Закона о посебним поступцима ради реализације пројекта ревитализације и развоја локације у Београду између улица Кнеза Милоша, Масарикове, Бирчанинове и Ресавске*, јер он сигурно води ка уништавању значајног културног наслеђа у центру наше престонице, у кварту где се у последња два века налазе зграде државне администрације. Такође вас подсећамо да се комплекс Генералштаба налази на раскрсници улица које носе имена по великом жупану Стефану Немањи, потоњем монаху и светом Симеону Мироточивом, и великом кнезу Милошу, чија се коњичка касарна, изграђена у првој половини 19. века, налази у дворишту крила А Генералштаба и која је предвиђена за рушење заједно са другим објектима овог комплекса.

Будите сигурни да ваша подршка овом предлогу закона, којим се национални интерес подређује личном интересу страног инвеститора, представља **издају** у правом смислу те речи и да ће вас историја баш тако и запамтити. Тиме ћете нанети непоправљиву **штету** држави Србији и њеном културном наслеђу, а себи ћете нанети неизбрисиву личну **срамоту** коју ћете носити до краја живота.

Стога позивамо све запослене у институцијама заштите културних добара и свим другим установама културе и јавним установама, као и све савесне људе добре воље да подрже наш апел.

Запослени у Републичком заводу за заштиту споменика културе
Запослени у Заводу за заштиту споменика културе града Београда

У Београду, 3. новембра 2025.